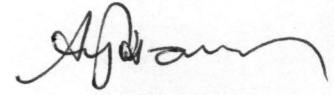

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de yapısal bir sorun olan yolsuzluk ve son dönemde artan yolsuzluk iddialarının araştırılması ile yolsuzlukla daimi mücadele için çözüm yollarının bulunması amacıyla Anayasa’nın 98’inci İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Ahmet YILDIRIM
HDP Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye siyasi tarihinin en uzun süreli gündemde kalan sorun alanlarının biride yolsuzluklardır. Erken Cumhuriyetten günümüze kadar gündemde olan bu konu Türkiye’nin idari ve siyasi yapısından kaynaklanan yapısal sorun haline gelmiştir. Yolsuzluklar, şahsi ve menfi olmaktan çıkmış bir bütün olarak devlet aygıtına, bürokrasiye, siyasete ve bunların kendi aralarındaki ilişkkiye içkin hale gelmiştir. Demokratik işleyişin sorunlu olması, şeffaflık mefhumuna gerekli önem atfedilmemesi, özgür düşünce ve ifade özgürlüğü önünde engeller, basın özgürlüğü konusunda yaşanan sorunlar, sivil toplumun gündelik hayatta konumlanmasının erkler yoluyla engellenmesi, denge ve denetleme ağlarının yetersizliği gibi nedenlerle yolsuzluk yapısal bir sorun haline gelmiştir. Yani bir anlamda yolsuzluklar ülkede kronik sorun kategorisine girmiştir. Başka bir noktadan bakarsak iktidarın gücünü yoğunlaştırması, devlet yönetimindeki disiplinsizlik, rantiyer ekonomik sistem, kamuda liyakat yerine mülakatın esas alınması gibi sebepler yolsuzluk sorununu derinleştirmektedir.

Türkiye’de özellikle son dönemde yukarıda sayılan yapısal nedenlerin birçoğunun ciddi artış gösterdiği bilinmektedir. Kamu disiplinin sağlanamaması, istisnai ihale süreçlerine yoğun olarak başvurulması, sermayenin el değiştirilmesi bunlardan birkaç örnektir. Nitekim bu kötüleşme, verilere de yansımış ve yolsuzluk konusu Cumhuriyet tarihinde görülmediği kadar kamuoyunun gündemine girmiştir.

Dünya Bankası her yıl Dünya Yönetişim Göstergeleri adı altında 214 ülkeyi kapsayan ve 100 puan üzerinden değerlendirilen veriler açıklamaktadır. Çeşitli başlıklardan oluşan bu veriler Türkiye’nin ne durumda olduğunu göstermesi açısından çarpıcıdır. Türkiye “söz hakkı ve hesap verilebilirlik” başlığında 204 ülke arasında 144’üncü olmuştur. “Hukukun Üstünlüğü” başlığı altında 209 ülke arasında 108’inci olarak Ermenistan, Sırbistan, Gana ve Ruanda gibi ülkelerin gerisinde yer almıştır. “Yolsuzluk Kontrolü/Önlenmesi” başlığı altında ise 50,48 puan ile Yunanistan, Romanya, Güney Afrika, Gana, Senegal gibi ülkelerin gerisinde yer almıştır.

Şüphesiz ki, dünya genelinde Türkiye’nin konumuna dair bu kötüleşmeyi tetikleyen olgular güncel olaylardır. Panama Belgeleri’nde siyasi iktidara yakın çok sayıda iş insanının ile Paradise (Cennet) Belgeleri’nde Başbakan’ın yakınları ve Bakan ile Bakan yakınlarının yer alması ve bu belgelerle ilgili etkin bir soruşturma yürütülmemesi tabloyu olumsuz etkilemiştir. Bunun yanı sıra Man Adası’na Cumhurbaşkanı’nın yakınlarının para transferi gerçekleştirdiklerine ilişkin banka dekontları savcılıkta soruşturma aşamasındadır. Son dönem sürekli tartışılan ve gittikçe güçlenen yargının siyasallaşmasından dolayı dekontların işaret ettiği yöne ilişkin soruşturmanın akıbeti umut vermemektedir. Nitekim birkaç ay önce Rıza Sarraf’ın “hayırsever iş adamı” olduğunu iddia eden, Rıza Sarraf’a iş adamı ödülü veren, ABD’ye Sarraf için iki kez diplomatik nota veren, yandaş medyasında Sarraf’a program yaptıran siyasi iktidar Sarraf ABD’ye gidip savcılıkla işbirliği yapınca kendisini ajanlıkla suçlamış, bu durum da yolsuzluk konusunda kaygı verici gelişmeler olarak kayda geçmiştir.

Nihayetinde 3Y (Yoksulluk, Yolsuzluk, Yasaklar) sloganı ile iktidara gelen AKP’nin üçünde de karşıt politikalar üretmesi tarihin ironisi midir bilinmez ama Türkiye’nin AKP döneminde yapısal sorunlarını çözemediği, bilakis yapısal sorunlarını derinleştirdiği kamuoyunda sıkça tartışılmaktadır. Bu kapsamda, bu yapısal sorunların başında gelen yolsuzlukların araştırılması ve yolsuzlukla daimi mücadele için çözüm yollarının bulunması amacıyla Meclis Araştırması açılmasını talep ederiz.